

L'ocell de Brinkley, Arkansas

Abel Julien

associació
**helena
jubany**
i lorente

2 DE DESEMBRE DE 2018 / OBRA GUANYADORA
DE L'XI **PREMI HELENA JUBANY** DE NARRACIÓ CURTA
O RECALL DE CONTES PER A SER EXPLICATS

L'AUTOR

Abel Julien (Barcelona, 1963) és ornitòleg i treballa com a cap de la Unitat de Divulgació i Formació de l'Institut Català d'Ornitologia [<http://www.ornitologia.cat>], entitat a la qual està vinculat des dels seus orígens, a principi dels anys 1980. La seva activitat principal consisteix a fer divulgació de l'afició a l'observació dels ocells entre el gran públic i a desenvolupar programes de formació per a aquells que volen iniciar-se o aprofundir en aquesta activitat lúdica i científica al mateix temps.

El seu blog [<http://abeljulien.blogspot.com>] ofereix resums divulgatius d'articles científics, tècniques d'observació d'ocells, itineraris ornitològics i crítiques de llibres entre moltes altres coses relacionades amb l'ornitologia, fent-ho de forma didàctica i planera per tal que tothom hi pugui trobar informació que li permeti gaudir d'aquesta activitat.

Malgrat que la seva professió és l'ornitologia, és un *birder* entossudit i també dedica la major part del seu temps lliure a... observar ocells!

L'ocell de Brinkley, Arkansas

Abel Julien

© **Associació Helena Jubany i Lorente**, 2018
<http://helena.jubany.cat/associacio>

Autor:
Abel Julien

Foto de portada:
Arnau Puig

Disseny gràfic i compaginació:
Joan Jubany i Lorente

Correcció lingüística:
Eva Julien
Joan Jubany i Itxart

Impressió:
Giromail

L'ocell de Brinkley, Arkansas és l'obra guanyadora de l'**XI Premi Helena Jubany** de narració curta o recull de contes per a ser explicats, que s'ha lliurat a Mataró el 2 de desembre de 2018, coincidint amb el 17è aniversari de la mort de l'Helena.

*Aquesta història és una ficció
basada en uns fets reals que s'esdevingueren
a l'estat nord-americà d'Arkansas l'any 2004.
Els personatges són ficticis i qualsevol semblança
amb la realitat és pura coincidència.*

Part 1 – *Benvinguts a Brinkley, Arkansas*

Em dic Hank Wilkinson, tinc cinquanta-nou anys i fins fa poc temps he estat l'alcalde de Brinkley, la principal ciutat del comtat de Monroe. Per ser sincer, Brinkley només és un poble petit de menys de quatre mil habitants on no hi passa mai res. En realitat, el meu estimat poble només és remarcable per dues coses: número u, perquè està a mig camí entre Little Rock i Memphis i, número dos, perquè s'hi cacen molts ànecs a l'hivern. Hi ha poca cosa, aquí. Poca gent, poca feina, poques oportunitats i molts joves que prefereixen marxar quan acaben l'institut. En fi, ser alcalde de Brinkley és avorridíssim.

Tot i així, tenim gent entranyable, comerços relativament decents, una perruqueria, dos motels i un cafè on fan els millors *brownies* del món, almenys això diu Maggie, la propietària; jo no he tingut l'oportunitat de comprovar-ho perquè gairebé mai no vaig més enllà de Little Rock o Memphis. La ferreteria, Johnson's Hardware, és el comerç que podríem qualificar com el negoci de més categoria de Brinkley. El Sr. Johnson té de tot: eines, pintures, maquinària agrícola, insecticides i qualsevol cosa que puguis necessitar si se t'espantalla la caldera. L'any passat va obrir una nova secció de menjar i accessoris per a

animals domèstics i, tot i que aquí gairebé ningú no en té, alguns viatgers que passen per la carretera principal hi paren a comprar-ne. El Sr. Johnson té visió d'empresari i sempre he dit que algun dia farà alguna cosa gran.

Els dos motels són ocupats principalment per viatgers que, de camí a la ciutat, hi fan parada la nit abans d'arribar-hi; a més, cal dir-ho tot, poden dormir a un preu molt més raonable que a Little Rock. A l'hivern ens visiten molts caçadors d'ànecs, però no solen estar als motels perquè són massa senzills i ells volen tenir una gran sala on trobar-se al final del dia per explicar-se històries de caceres, un bar ben assortit i un bon restaurant, així que aquí ens deixen pocs diners. Això sí, una vegada s'hi va estar Bill Clinton quan era jove, que, com sabeu, és d'una bona família de Little Rock. Ell devia tenir uns quinze anys quan el seu pare va venir un parell de dies a caçar amb uns amics. El pare Clinton va voler estar al costat mateix dels aiguamolls perquè el jove Bill no hagués de matinar tant. Volia transmetre-li la seva afició a la caça, cosa que no va aconseguir perquè Bill es va passar tots dos dies fent broma amb la filla dels Sanders i no va fer el més mínim cas dels ànecs. Ja es veia a venir quina seria la seva principal afició! Jo soc republicà, però vaig votar Bill Clinton quan es va presentar per president

perquè és de Little Rock i sempre pot anar bé tenir un veí a la Casa Blanca. Tot i així, crec que l'actual president, George W. Bush, li dona mil voltes i és el millor president que Amèrica podria tenir.

Tornant a això que ens ocupa, us he de dir que quan veig els motels esmorteïts sota la calitja de l'estiu i els comerços buits, se'm parteix el cor. D'ençà que vaig sortir elegit alcalde, ara va fer deu anys, vaig estar barrinant cada dia alguna idea, alguna cosa que fes venir la gent a Brinkley. Però mai no se m'acudia res.

Fora dels límits de la ciutat només tenim un immens *bayou*, una zona pantanosa amb boscos inundats que abasta un enorme territori salvatge, amb uns imponents xiprers mil·lenaris que fan força impressió quan els veus per primera vegada. Els pantans són plens d'una rica i variada fauna, representada principalment per caimans i mosquits. És a dir, que els locals no ens femem al *bayou* ni bojos! Només els obsessionats per la pesca, els qui porten turistes a experimentar la seva gran aventura salvatge i els xalats dels ornitòlegs troben gust a empantanegar-se fins al coll i ser el sopar de milions de mosquits. A mi, però, allò que realment em fa basarda són els caimans o *alligators*, com en diem nosaltres. Mira que en són de grans, però et

poden sortir del costat mateix sense que te n'adonis quan vas amb caiac. Poques vegades m'havien vist al *bayou* fins que va passar el que tot seguit explicaré.

Un bon dia, jo era a la ferreteria del Sr. Johnson abans d'anar a dinar quan va entrar el jove John Sanders. És un noi de vint-i-cinc anys, força alt, amb uns braços forts que fan por i amb un somriure que encisa les noies. Malgrat la seva alçada, que el fa destacar, els qui el coneixem de tota la vida encara l'anomenem *petit John*. És un noi que fa patxoca, amb un perfil grec, de nas recte, mandíbules marcades, ulls blaus i, com dic, un somriure d'anunci de pasta de dents que fa caure les noies de cul. Déu ha estat generós amb alguns i el petit John n'ha estat un dels més afortunats del món.

John és aficionat a l'ornitologia, és un *birder*, com també en diuen. Treballa a la granja dels Sanders com a capatàs, però la seva obsessió són els ocells. Només pensa a observar ocells, fotografiar ocells, fer llistes d'ocells, trobar nius d'ocells i un llarguíssim etcètera de totes les coses amb què es distreu aquesta gent, els *birders*, tots ells autènticament obsessionats. El petit John, com que és fill de l'amo, moltes vegades desatén la feina de capatàs a la granja i, com per art de màgia, desapareix i s'es-

muny a l'interior del *bayou* a buscar ocellots. Sempre explica aventures de com es va haver d'enfonsar al fang per arribar al niu d'un berrat pescaire o de la serp que li va mossegar la mà; o de com va caure quan estava enfilat en un arbre observant el niu d'una àguila americana de cap blanc, el primer niu d'aquest ocell al comtat de Monroe en cinquanta anys.

Haig de dir que aquestes bèsties, els ocells, a mi no m'han cridat mai l'atenció. No m'agraden. Ni mirar-los ni caçar-los ni tan sols menjar-me'ls; de fet, els ànecs dels caçadors són força més aspres que els de la granja dels Sanders i no hi veig cap gràcia a sortir a matar i esverar unes pobres bèsties per menjar-les quan en pots tenir de molt millors per només uns quants dòlars, però sembla que els caçadors s'ho passen bé fugint de la rutina diària i venint aquí a enfangar-se, passar fred i menjar ànecs ressecs i aspres.

John havia entrat amb la confiança que ens tenim els habitants de Brinkley per demanar-nos si algú el podia portar a casa. Havia deixat el cotxe al taller i necessitava que un o altre el portés. M'hi vaig oferir immediatament. Penso que l'alcalde, sempre que algú demani un cop de mà, ha de ser el primer d'oferir-se. Honestament, també penso que això ajuda que et votin a les

eleccions següents i no nego que aquest va ser el meu primer pensament quan John va demanar aquest favor. Vam sortir de Johnson's Hardware, vam pujar a la meva pick-up i vaig dur el noi fins a la granja. El vaig deixar, em va donar les gràcies regalant-me un dels seus somriures impagables i vaig enfilat cap a casa.

Però en arribar-hi, al terra del cotxe hi havia una revista, un exemplar del *National Geographic* que de ben segur havia caigut de la motxilla del jove. Tot ignorant que aquella revista canviaria la meua vida, vaig agafar-la sense dedicar-li ni una trista mirada i vaig entrar a casa. La hi tornaria a la tarda i no volia que s'embrutés a la pick-up, que sempre la deixava amb les finestres obertes.

Després de dinar miro la tele una estona. Ser alcalde de Brinkley no dona gaire feina, així que em puc permetre veure amb calma les notícies esportives, les úniques que m'interessen. Ja sé que un alcalde hauria d'estar més al cas de les notícies de política però, la veritat, m'avorreixen i em fan empipar. Tampoc no m'agrada llegir, però aquest dia, en lloc de veure els esports, vaig tenir curiositat per mirar aquella revista, el *National Geographic*. La portada era un dibuix ben gran d'un picot amb el

títol «El fantasma dels pantans». No m'agraden els ocells i em costa molt distingir-los però sí que havia vist documentals on sortien picots i aquest n'era un.

A l'interior, l'article explicava que hi havia un ocell, el picot, negre bec d'ivori, que era considerat el fantasma dels pantans perquè no se sabia si s'havia extingit definitivament. Hi havia ornitòlegs que creien haver-ne vist algun exemplar, però mai no es va poder acabar de confirmar. Feia seixanta anys que ningú no l'havia vist amb certesa. L'última observació confirmada de bec d'ivori (els del ram li escurcen el nom així) havia estat el 1944 en un bosc inundat de Louisiana, però els ornitòlegs continuaven buscant-lo pels boscos d'aquell estat, d'Arkansas i de Florida. Molts d'ells creien que l'ocell encara no s'havia extingit i pensaven que en algun racó inaccessible, en algun bosc perdut de la mà de Déu o potser al lloc més inesperat, encara n'hi devia haver algun exemplar. Sortien fotografies dels indrets on l'estaven buscant i, certament, eren boscos de xiprers enormes, inundats d'aigua, per on només es podia transitar amb llanxa o caiac. Vaja, exactament iguals que el nostre *bayou*.

La història em va continuar embadalint. L'article del *National Geographic* transpirava un sentiment d'esperança, semblava que

digués: «No defallim! Vinga, fem un esforç entre tots. Segur que hi ha algun bec d'ivori viu!». Realment l'ocell semblava imponent. Els dibuixos —només n'existeixen fotografies borroses en blanc i negre— mostraven un ocell negre enorme, gran com una àguila, amb una gran cresta vermella, una marcada línia blanca al coll, que acaba en unes ales de color blanc pur i un bec llarg, gruixut, poderós. Mentre llegia l'article, m'anava endormiscant lleugerament. Pel meu cervell ballaven imatges del picot, m'imaginava el bec d'ivori al nostre *bayou*, veia la imatge del petit John entusiasmat per la troballa, fent-se famós per ser el descobridor d'aquesta meravella de la natura i posant Brinkley al mapa com el lloc on va ressuscitar el bec d'ivori. Em vaig despertar —tot i que no sé si realment m'havia arribat a adormir— amb una curiosa sensació d'estar relaxat i excitat al mateix temps. De cop, vaig recordar que el vell Tom Walton m'havia dit que havia vist un immens ocell negre al canal. «Gran com un d'aquells pterodàctils de Jurassic Park», va dir. Mira que si hi havia algun bec d'ivori al nostre immens *bayou*! Redeu, les imatges del suposat hàbitat predilecte de l'animal eren exactes que els nostres boscos d'aigua. Segur, segur, segur! Segur que allò que havia vist Tom era un bec d'ivori! L'excitació de pensar que el nostre *bayou* podia ser la llar d'una espècie d'ocell que se suposava extingida creixia per moments. Vaig

anar a la granja dels Sanders per tornar la revista al petit John, amb la secreta intenció d'interrogar-lo sobre les possibilitats de trobar el bec d'ivori aquí. Ho volia fer amb tacte, no volia semblar un ignorant preguntant ximpleries.

—John, t'ha caigut aquesta revista al terra del meu cotxe quan t'he portat abans. I... m'he permès la llibertat de llegir l'article sobre aquest ocell, el picot negre bec d'ivori; no et preocupis, he mirat de no rebregar les pàgines per no espatllar la revista.

—Hank, per l'amor de Déu! No et disculpis! De fet, m'agrada que l'hagis llegit. M'encantaria que t'aficionessis a l'ornitologia!—, va contestar John eufòric.

—No crec que tinguem aquesta sort, però reconec que aquesta lectura m'ha captivat. Una cosa... mmm... no creus que seria possible que al nostre *bayou* hi hagués algun bec d'ivori? Tom Walton em va dir que havia vist un ocell negre enorme a l'embarcador dels pescadors.

—No, Hank, Tom Walton devia veure un picot negre nord-americà, que és una espècie present a tot el país i que s'assembla molt al bec d'ivori. També és negre, molt gran, amb la cresta verme-

lla, un ocell preciós, però no té les ales blanques com el bec d'ivori. Bé. això diuen els llibres; és clar que jo no he vist mai cap bec d'ivori!

Va ser com un gerro d'aigua freda que va glaçar de cop la meva fantasia.

—Al nostre *bayou* hi pots trobar el picot negre, tot i que tampoc no és fàcil de veure'l. Als voltants de l'embarcador és on és més abundant.

Part 2 – *El fantasma dels pantans a Brinkley*

La tarda de la conversa sobre el bec d'ivori amb el petit John vaig anar a l'ajuntament a fer la poca feina de despatx que genera l'alcaldia de Brinkley. Quan estava mirant uns avorrits papers d'un tràmit urbanístic em va venir com un llamp una idea al cap. El picot negre nord-americà s'assembla molt al picot negre bec d'ivori. L'única diferència és que el bec d'ivori té les ales blanques. A veure, què pot passar si pintem de blanc les

ales d'un picot negre? Doncs que el convertim en un bec d'ivori, els ornitòlegs el veuen, corre la veu i Brinkley es converteix en la meca dels ornitòlegs de tot el món. Venen a ramats, compren a les botigues, mengen als restaurants, dormen als motels i la nostra ciutat reneix de les seves cendres! Immediatament vaig tenir una pujada d'adrenalina espectacular i els meus pensaments ràpidament es van encaminar a fer-me creure que jo, l'alcalde, havia de fer tot allò que estigués a les meves mans per treure la nostra ciutat de l'anonimat.

Com és que no hi havia pensat abans? Capturaré un d'aquests picots negres, li tenyiré les ales de blanc i tot serà qüestió d'esperar que vingui algun *birder* tocat de l'ala, el vegi i escampi la notícia. L'enxamparé amb unes xarxes que l'avi feia servir per caçar coloms i li tenyiré les ales amb el tint que vam fer servir per fer la disfressa de pollastre, amb plomes reals tenyides, per al net de la tieta Molly. Vaig pujar disparat cap a les golfes a recuperar les xarxes de l'avi. Visca! Estaven empaquetades a les seves bosses en perfecte estat i, oh Déu meu, al fons d'una de les bosses hi havia una caixa de reclams d'ocells de la *National Audubon Society* i, entremig dels reclams, n'hi havia un de picot negre! Aquest reclam seria clau per atraure els picots a les xarxes. Vaig preparar tot el material per a l'operació: les xarxes, pals per parar-les,

cordills, tisores, tint blanc i pinzells, i també uns quants pots de repel·lent de mosquits, un pal punxegut per si apareixia cap caiman –segur que a l’hora de la veritat no serviria de res però em donava confiança–, barret, botes d’aigua altes, guants i tot allò que se’m va acudir per sobreviure si passava res.

L’endemà, abans de l’alba, em dirigia amb la meva canoa, que feia mesos que no feia servir, cap a l’embarcador dels pescadors. Era fosc, tot estava en silenci i només podia veure el tros que il·luminava el focus de la meva embarcació. Vaig passar de llarg l’embarcador i, quan vaig creure que quedava prou lluny de mirades indiscretes, vaig entrar al bosc inundat, molt lentament, maniobrant la canoa amb compte. On diantre preferiria viure un picot negre? La tènue llum de l’alba començava a omplir un bosc que era exactament igual a dreta, esquerra, davant i darrere. Segons el petit John, aquell devia ser un bon lloc, però semblava impossible encertar el punt exacte per on passaria l’ocellot. Anava bastant buit d’idees quan vaig veure un arbre especialment gros, de tronc fort i ample que destacava sobre la resta. M’hi vaig acostar i vaig veure que tenia múltiples forats que semblaven fets amb un objecte punxant. N’hi havia molts, des de la mateixa soca fins on m’arribava la vista. No en tenia ni idea, però allò feia tota la pinta que aquells forats els

pur, exactament als llocs on recordava dels dibuixos del *National Geographic*. Amb suavitat, passava el pinzell per cada ploma negra i la transformava en una ploma blanca. Semblava màgia. Ells em miraven sorpresos, sense moure's ni cridar, semblava que m'agraïssin que els convertís en l'ocell més buscat del món. Després de deixar eixugar el tint, els vaig alliberar. Curiosament, em vaig sentir molt bé i crec que a ells els va passar igual.

Ara només era qüestió de temps que els ornitòlegs els trobessin, esbombessin la notícia i Brinkley saltaria a la fama. No m'ho podia creure. Havia tingut la pensada més intel·ligent d'ençà que era alcalde!

El petit John i els seus companys del Monroe Birding Club es reunien cada dimecres al Maggie's Cafe. Allà tenien unes converses en un llenguatge ornitològic indesxifrabable que semblava mantenir-los molt entretinguts. Hi posaven molta passió. Tots explicaven històries i veies que sovint es donaven indicacions sobre on anar a trobar un ocell determinat; també es posaven a comptar ocells dels blocs de notes de cadascú. «A veure, John, quants aligots cua-rogens has vist a Horn Creek? I tu, Stan? Quants a East Lake?» i així amb tots els ocells i tots els punts on ells n'observaven. No es pot negar que hi tenien

afició, dedicació i passió. Però m'estaven posant nerviós. Com és que no veien els nous picots negres bec d'ivori del *bayou*? Potser els ocells s'havien mort, potser no ho vaig fer bé i l'ala empastifada de tint no els deixava moure i s'havien mort de gana. Durant un mes, vaig deixar-me caure pel Maggie's Cafe cada dimecres, casualment, com qui no vol la cosa, esperant que algun dels *birders* aparegués i anunciés la troballa. Però res. Fins al cinquè dimecres, quan, per fi, arriba el petit John amb la cara completament desenaixada.

—Vinc del *bayou*.

—Molt bé. Això no és cap novetat. Pràcticament hi vius. —va dir Stan.

Es va fer silenci. John va seure, es va tapar la cara amb les mans, volia parlar i no podia. Els seus companys feien cara de preocupats, pensant, potser, que havia tingut problemes amb els caimans o alguna serp verinosa. Jo, en canvi, estava al punt de l'eufòria sabent què vindria tot seguit. «Vinga, John, digue'ns-ho ja! Vinga!», pensava jo, amb una impaciència desbordada. Després d'uns segons que es van fer eterns, alçà lentament el cap i digué: «He vist dos becs d'ivori a l'embarcador».

Els propers dies van ser de vertigen. Centenars de personatges curiosos equipats amb tota mena d'aparells òptics, càmeres i altres andròmines inclassificables van envair Brinkley. Els dos motels van penjar el cartell de complet al cap de dos dies. Maggie va haver de contractar personal per alimentar tota aquella gent i tots els comerços del poble semblaven bullir d'activitat. Visca! Érem la capital ornitològica del món!

Van arribar representants de la *National Audubon Society* i de tots els centres d'investigació més prestigiosos del món. Molt aviat la notícia va transcendir l'àmbit ornitològic i ja teníem la CNN, NBC, FoxNews i ABC a primera línia informant sobre els nostres becs d'ivori. La CNN va anar directament a l'ajuntament dient que volien una declaració de l'alcalde. No m'ho podia creure. Jo, a la CNN! D'entre totes les entrevistes que em van fer, estic especialment content de com em va quedar la d'una reportera encantadora de la FoxNews, en la qual vaig dir literalment: «La nostra és una ciutat d'acollida, aquí són ben rebudes totes les persones de bona voluntat i tots els ocells que vulguin fer la nostra vida més agradable i més feliç amb la seva bellesa i els seus reflexos». Senzillament excel·lent.

El Sr. Johnson, de qui jo sempre havia dit que tenia fusta d'em-
prenedor, va veure immediatament l'oportunitat de fer negoci,
així que no van passar ni quatre dies des de la notícia que ja tenia
a la venda tota una munió d'articles relacionats amb el bec d'ivo-
ri. Venia pins, tasses, samarretes, gorres, estatuetes i dotzenes de
productes que portaven la imatge d'un bec d'ivori, a vegades en
un producte seriós i amb classe, a vegades en un producte sim-
pàtic o infantil. Es produïa la imatge insòlita de cues de persones
que volien entrar a la ferreteria a comprar tota mena d'objec-
tes commemoratius del picot. Increïble! La samarreta d'un bec
d'ivori somrient amb un text a sota que deia "He tornat!" és de
la que va tenir més èxit. El Sr. Johnson, amb el seu llegendari olfac-
te comercial, va pujar immediatament el preu d'aquest article,
que va continuar venent-se com si el regalessin.

A més, venien ornitòlegs que confirmaven observacions de
becs d'ivori i cap d'ells no notava el truc. Em sentia més cofoi
que mai!

Altres comerços locals també van aprofitar l'embranchida que
ens portava el picot. Per exemple, Maggie va tenir la idea de
fer el *brownie del picot*, consistent en un *brownie* molt fosc amb
una zona blanca feta amb nata al lloc de les ales i un toc de

melmelada de maduixa simulant la cresta vermella del picot. La combinació de gustos no em va agradar gens, però si els forasters el trobaven bo a mi em semblava perfecte.

Hi havia tanta gent que no hi cabien i vaig aconseguir habilitar com a zona d'acampada uns terrenys federals a la sortida de la vila. Quan estava allà organitzant aquella gentada, Laura Jackson, una afroamericana simpatiquíssima, va passar amb el cotxe i em va dir:

–Hank, ets un sol! Estàs portant aquesta situació la mar de bé. De debò.

–Moltes gràcies, Laura! –i com que soc molt directe, vaig afegir– Ja saps qui has de votar d'aquí a dos anys, oi?

–És clar! Ho sé millor que tu, Sr. Willkinson! –va dir rient sorollosament.

Les dues principals esglésies, l'evangèlica i la baptista, feien misses en honor del bec d'ivori i les seves pregàries anaven dirigides a demanar que els ocells tinguessin una vida joiosa i pròspera i amb molta descendència.

L'enrenou va ser tal que gairebé em vaig oblidar que els becs d'ivori no existien a Brinkley i que només eren un frau d'un alcalde que no devia estar bé del cap. Però aviat un esdeveniment m'havia de fer baixar dels núvols.

Jo estava al Maggie's Cafe mentre l'autoritat en picots més important dels Estats Units parlava en una cadena nacional. Gairebé no hi parava atenció. Les seves paraules eren com una remor de fons, no gaire més marcades que el dringar dels coberts que fregava la cambrera o les queixes d'un nen obès d'uns sis anys que volia més gelat.

—Tant el bec d'ivori com el picot negre són enormes, però curiosament són molt difícils de veure perquè tenen uns hàbits molt discrets. En aquesta època encara més; és l'època de la muda del plomatge i, com que ara són més vulnerables davant els depredadors, volen menys i són més difícils de veure.

—Perdoni professor, què vol dir que muden el plomatge?

Recordo que les paraules *muda del plomatge* van ressonar de forma especial al meu cervell; *muda del plomatge, muda del plomatge...*

–Tots els ocells necessiten renovar completament el plomatge
–continuava el professor–, normalment un cop l’any.

Què? Què diantre estava dient aquell paio? Els meus picots de cop canviarien totes les plomes? No tenia ni idea que els ocells feien això! Em pensava que les plomes eren de per vida!

Sense pietat, el maleït professor continuava dient que els picots renovarien de forma imminent totes les plomes. Aquell paio estava desplomant els meus picots! M’havia posat un bon grapat de cacauets a la boca quan vaig sentir les paraules d’aquell desgraciat i em vaig ennuegar. Vaig començar a tossir mentre uns cacauets tiraven coll avall però es quedaven a mig camí i uns altres pujaven cap al paladar, on quedaven adherits com si fossin una pasta enganxosa. Al marit de Maggie, a qui tothom anomena *Joe pistoles* a causa de la seva passió per les armes, no se li va acudir res millor que donar-me un glop de cervesa. L’escuma de la cervesa se’m va barrejar amb els cacauets tot fent una mena d’efervescència que va acabar provocant que els cacauets em sortissin pel nas. Vaig tenir una sensació d’ofec terrible i vaig arribar a pensar que d’aquesta no me’n sortiria.

Però després d'estossegar, beure aigua en lloc de cervesa –com hauria fet qualsevol persona normal– i asserenar-me, el cervell em va començar a processar la informació: els meus picots canviarien les plomes i en poques setmanes tornarien a ser uns simples picots negres, tot es desinflaria, la gent marxaria i Brinkley tornaria a ser una ciutat anodina i avorrida. Ai, mare! Vaig sortir disparat amb cotxe i al cap de pocs minuts estava amagat en un camí al costat del *bayou*. «Pensa, pensa, pensa, burro!», em deia a mi mateix. Però per més que m'ho digués, el cervell se m'havia parilitzat, tenia les orelles tapades, em costava respirar i només volia morir-me.

Des de sempre havia sabut que això de l'ornitologia no s'havia fet per a mi. Quan sentia parlar el petit John i els seus companys del Monroe Birders Club al Maggie's Cafe no entenia com podien posar entusiasme en una conversa que es basava en com distingies no sé quin pardal de no sé quin altre. A vegades parava l'orella i algun d'ells deia coses com:

–Sí, home, la femella del pardal *no-sé-què* té el cap de color crema mentre que el mascle el té d'un blanc més pur.

–Sí, sí, però llavors com distingeixes la femella del pardal *no-sé-què* del mascle del pardal *no-sé-què-més*? –deia qualsevol altre de la colla.

Si haguessin parlat en codi Morse, segurament els hauria entès millor. Potser hauria d’haver parat més atenció a aquestes converses, fent un esforç per entendre alguna cosa. Potser hauria entès que els ocells muden el plomatge, que cada any renoven les plomes, que el plomatge que tenien fins un moment determinat desapareix completament i que, encara que algun imbècil els l’hagi pintat, tornarà a sortir amb la coloració habitual! Merda, merda, merda!

Llavors em vaig adonar que no tenia sentit torturar-me i vaig començar a entrar en un mode positiu, en un estat mental de cerca de solucions. Sí, sí, en lloc de centrar-me en el problema, m’havia de concentrar en la solució. Ho havia llegit en un llibre d’autoajuda –de fet, en l’únic llibre que he llegit en ma vida que no fos dels obligatoris a l’escola–. Però ara, ben bé vint anys després, aquella lectura donaria els seus fruits! Fantàstic! Entrem en estat mental positiu. Ens concentrem en la solució, no en el problema. De sobte, em vaig sentir poderós.

Aquests maleïts ocellots començaran a perdre plomes d'aquí a poc i jo hauria de fer alguna cosa. Sí, esperaria un mes, quan tots els observadors de becs d'ivori diguessin que ja no n'observaven cap. Llavors sabria que haurien mudat les plomes i tornaria a repetir l'operació i, així, els picots durarien un any més. Quin tros d'ase que soc! M'havia estat preocupant per un problema inexistent. Si havia pintat els picots una vegada, ho podia tornar a fer una i cent vegades més. Cap problema!

Després de cinc setmanes, vaig repetir l'operació, vaig sortir a trenc d'alba, vaig parar les xarxes i vaig començar a bufar amb el reclam d'ocells de la *National Audubon Society*. Quan estava tapat amb la xarxa de camuflatge, vaig sentir un so, l'inconfusible so del martell d'una pistola a punt per disparar. Se'm va glaçar la sang a les venes. I llavors una veu de dona va dir: «No et moguis. Surt de l'amagatall molt a poc a poc i posa les mans on jo pugui veure-les». Coneixia aquella veu, era la cap dels guardes forestals del comtat de Monroe, Susan *aligot* Harris, i sabia que no podia fer cap broma amb aquesta paia o em buidaria el carregador de la pistola sense pensar-s'ho dues vegades.

Part 3 – *De Brinkley a la presó estatal de Tucker*

Ara, després de mig any a la presó estatal de Tucker, em faig creus de com he pogut ser tan imbècil. M'acusen de tants càrrecs contra la vida salvatge que n'he perdut el compte, però sí que sé que en total sumen dotze anys, és a dir, sortiré d'aquest forat quan en tingui setanta-un. Des que vaig entrar al correccional –així és com en diuen– que tots els vigilants han tingut un comportament especialment dur cap a mi. No em permeten moments d'esbarjo com als altres presos, no em deixen fer treballs que puguin ajudar a una reducció de la condemna i em reserven les tasques més desagradables, com netejar els lavabos més infectes de tot el correccional. Tampoc no em deixen tenir llibres per distreure'm. Malgrat que, com ja he esmentat abans, no he llegit gaires llibres en ma vida, vaig pensar que en dotze anys podia aprofitar el temps per assolir un nivell cultural més elevat. També m'han limitat les visites de familiars, que farien més suportable la meva estada entre aquestes parets de formigó. Però ni això. La meva dona només ha pogut venir en quatre ocasions durant aquests sis mesos. Val a dir que està tan empenyada amb mi per la vergonya que ara passa quan deambula per Brinkley que potser millor que no vingui gaire. L'última vegada vaig estar a punt de demanar al guàrdia que se l'endugués!

Primer no entenia per què em passava tot això, a mi, però fa uns quants dies, l'únic guàrdia que sembla tenir-me simpatia –un noi apocat que només vigila el menjador– em va dir que el director havia donat instruccions expresses a tots els guàrdies perquè em donessin el pitjor tracte possible. Primer havia pensat que potser ell era demòcrata i que per això em volia donar mal tracte perquè jo soc republicà, però vaig descartar aquesta idea perquè no hi ha cap director de presons que sigui demòcrata a l'estat d'Arkansas. Aquesta feina necessita un caràcter que només es dona entre els bons republicans, és a dir, els de la línia més dura.

Però el noi finalment em va explicar el perquè de tot plegat. El director de la presó és un apassionat de l'ornitologia, un *birder* obsessiu que només pensa a mirar ocells. Quan es va conèixer la notícia de la troballa del suposat bec d'ivori, va sortir com un llamp cap a Brinkley i no va tornar fins que va aconseguir veure'l. Durant aquells dies, en la seva obsessió per trobar l'ocell, va descuidar les seves obligacions com a director de la presó de Tucker fins al punt que va ser amonestat per l'autoritat carcerària federal. A més, quan va aconseguir observar el bec d'ivori, va coincidir que era l'espècie número 500 de la seva

llista d'ocells d'Amèrica del Nord i, en la seva eufòria, va arribar a organitzar una festa al seu ranxo en què va convidar una bona colla d'amics. En saber-se la veritat, Bernie O'Reilly –així es diu el director– es va sentir tan increïblement ridícul que va patir un autèntic trauma i va haver de rebre ajuda psicològica.

Veient la situació i tenint en compte que jo soc una persona amb molta empatia, que em poso fàcilment al lloc de l'altre, no crec que li pugui retreure res del seu comportament. De fet, si jo estigués en el seu lloc segurament actuaria de la mateixa manera. És comprensible que no pugui veure ni en pintura l'alcalde més imbècil i curt de gambals de tots els Estats Units d'Amèrica!

Agraïm a les persones relacionades a continuació que amb les seves aportacions hagin fet possible l'edició d'aquest llibret:

Alfred Quintana i Garrido	Jordi Fradera i Noè
Anna Fité i Pons	Jordi Puig i Panella
Assumpta Triadó i Aymerich	Jordi Xarles i Jubany
Carla Mulet i Matas	Josep Bermúdez i Guillamon
Carles Torres i Torres	Josep Jubany i Itxart
Caterina Solà i Ramoneda	Josep Martín i Barbena
Cèlia Romagosa i Ruiz	Llorenç Soldevila i Balart
Cinta Jubany i Mulet	Lluïsa Esteve i Boada
Coral Saleta i Manté	Marga Franco i Casamitjana
Cristina Valls i Solé	Margarida Colomer i Rovira
Diana González i Lorente	Maria Jubany i Torner
Elena Itxart i Escorsa	Maria Majó i Clavell
Elvira Carrió i Arumí	Mercè Monserrat i Bartra
Ester Làzaro i Prat	Miquel Torner i Roca
Esteve Guardiola i Bufí	Miquel Àngel Genestar i Pujana
Família Ferrer Bofill	Montserrat Jubany i Itxart
Família Punsola Vidal	Montserrat Xarles i Jubany
Francesc Bechdejú	Núria Manté i Bartra
Francesc Girbau i Cucurell	Núria Ribas i Martí
Gemma Xarles i Jubany	Pol Jubany i Itxart
Heura Gil i Làzaro	Rebecca Fradera i Jubany
Isabel Gadea i Valera	Rita Jubany i Itxart
Ivan Bladé i Ripoll	Rocío Martín i Sánchez
Joan Aliberas i Maymí	Roger Fradera i Jubany
Joan Jubany i Itxart	Soledad Sánchez Escobar
Joan Jubany i Lorente	Toni Cantó i Vera
Joan Jubany i Mulet	Toni Làzaro i Prat
Joaquim Barbena i Martínez	Xavier Mitjà i Servisé

Aquesta obra ha estat editada per
l'**Associació cultural Helena Jubany**
gràcies al conveni amb
la **Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró**
i les aportacions dels membres de l'associació i altres persones.

S'ha distribuït gratuïtament amb el **diari Ara**
el dia 27 de desembre de 2018.

associació
**helena
jubany
i lorente**

Enamorada de la lectura des de l'adolescència, l'**Helena Jubany** visqué a l'entorn del llibre com a periodista, llibretera, contertuliana, autora de recensions, correctora, bibliotecària, contacontes... i darrerament esbrossava il·lusionada el camí de la producció pròpia amb relats curts. Però aquest moment dolç de la seva vida i la seva vocació literària van ser estroncades la matinada del 2 de desembre de 2001, en què fou assassinada, a l'edat de 27 anys. Els qui la van matar, avui encara són al carrer.

L'**Associació cultural Helena Jubany i Lorente**, creada per familiars, amics i companys de l'Helena, vol mantenir encesa la flama del seu record i prendre el relleu de la seva il·lusió per la creació literària i la narració oral.

Amb aquesta finalitat, l'associació ha instituit el **Premi Helena Jubany** de narració curta o recull de contes per a ser explicats, que es convoca cada any el 27 de febrer, data del naixement de l'Helena, i es lliura el 2 de desembre, data de la seva mort.

11

Premi Helena Jubany

de narració curta o recull de contes per a ser explicats

Abel Julien ha guanyat l'**XI Premi Helena Jubany** de narració curta o recull de contes per a ser explicats amb **L'ocell de Brinkley, Arkansas**.

Si visquéssiu en un llogarret de pocs habitants, tranquil i avorridot, on només de tant en tant s'hi perdia algun aficionat a la ornitologia, l'estudi dels ocells, i a més en fóssiu l'alcalde ¿oi que faríeu mans i mànegues per atraure visitants i turistes que deixessin força calerons i així aconseguir que el vostre poble sortís a totes les guies i que els veïns en treguessin un bon profit?

Afegiu-hi que l'acció passa a l'Amèrica profunda i ignota i que a més teniu exit!

Hi aprendreu un munt de detalls curiosos i d'observacions sobre el fascinant món dels ocells. Llegeu-lo, que us agradarà i us encomanarà les ganes de passejar pel bosc i viure en plena natura.

El premi Helena Jubany ha estat creat per mantenir viu el record de l'Helena encomanant el seu gust per la lectura, la creació literària i la narració oral. Està dotat amb 3.000 euros i la publicació de l'obra guanyadora amb el diari Ara.

L'Helena va ser assassinada el dia 2 de desembre de 2001 a Sabadell i tant la policia com la judicatura han desistit d'aclarir els fets i identificar els autors de la seva mort.

+ info: <http://helena.jubany.cat>

ara.cat

associació
**helena
jubany
i lorente**

Ajuntament
de Mataró

**CULTURA
MATARÓ**